

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Video Club 6

Käyttötymisen säätely

Oppimistilanteiden havainnoinnin prosessit (teacher noticing, professional vision)

- 1. Havaitseminen:** opettajan huomio kohdistuu johonkin vuorovaikutuksen osatekijään (esim. oppilaiden tai ryhmän toimintaan, tunnereaktioon, opittavan asian ymmärtämiseen)
- 2. Tulkinta:** opettaja tulkitsee havaitsemaansa kokemustensa, tietojensa ja oppilaan/ryhmän tuntemuksen perusteella
- 3. Päätöksenteko:** havaintojen teon ja tulkintojensa pohjalta opettaja päätyy johonkin toimintaan

PID-malli

Perception-Interpretation-Decision-making

Video Clubit tukevat oppimistilanteiden havainnointitaidon kehittymistä

Koulussa edellytettäviä työskentelytaitoja

Missä määrin opettaja voi havainnoida oppilaiden työskentelytaitoja?

- Oppilas jaksaa riittävästi keskittyä, istua paikoillaan ja tehdä tehtäviä
- Ottaa vastaan uusia asioita ja ohjeita
- Kykenee olemaan häiriintymättä ryhmässä ilmenevistä erilaisista ärsykkeistä
- Osaa odottaa, maltaa vuorotella
- Sietää pettymyksiä ja turhaumia riittävän hyvin
- Luokkaympäristöt eroavat siinä, kuinka paljon tavanomaiseen oppimistilanteeseen saa kuulua ääntä, liikettä ja oppimistehtävään tai -tavoitteeseen liittymätöntä toimintaa

<https://www.mll.fi/vanhemmille/tietoa-lapsiperheen-elamasta/elamaa-kouluikaisen-kanssa/koulu-alkaa/valmiudet-koulunkayntiin/>

Käyttäytymisen säätely

Tilanteeseen sopiva ja vaatimusten mukainen käyttäytymisen säätely on hyvän vuorovaikutuksen ja tavoitteellisen toiminnan perusta.

Hyvin toimiva itsesäätely edellyttää, että oppilas

- **Tietää** miten tulisi käyttäytyä (selvät käyttäytymisodotukset)
- **Haluaa** toimia odotusten mukaisesti
- **Kykenee** tavoitteen mukaiseen toimintaan eli toiminnanohjaukseen, eli oppilas kykenee
 - / Kontrollloimaan omia reaktioita ja erilaisten ärsykkeiden vaikutusta omaan toimintaan
 - / Säilyttämään mielessä toiminnan kannalta olennaista tietoa (esim. ohjeita)
 - / Toimimaan riittävän joustavasti vaihtaen toiminnan kohdetta, toimintatapaa tai näkökulmaa

Video I (nro 9)

Havainnoi oppimistilannetta tehden huomioita oppilaiden käyttäytymisen säätelystä (esim. äänenkäyttö, liikkumisen määrä, oppimistehtävään liittymätön toiminta)

Mitä havaintoja teet ryhmän käyttäytymisestä ja itsesäätelystä? Millaista käyttäytymisen säätelyn oppimista on täytynyt tapahtua aiemmin?

Varaudu kirjoittamaan ja keskustelemaan ajatuksistasi.

Pienryhmäkeskustelu

Millaisia havaintoja teitte oppilaiden ja ryhmän toiminnasta käyttäytymisen säätelyn suhteen?

Photo by [Nikita Kachanovsky](#) on [Unsplash](#)

Käyttäytymisen säätelyn haasteiden havainnointi

- Oppilas poistuu paikaltaan luokassa tai muissa tilanteissa, joissa odotetaan paikallaan istumista
- Juoksentelee tai kiipeilee luokassa tai tilanteissa silloin kun se ei kuulu asiaan
- Ohjeiden noudattaminen epäonnistuu
- Rauhallinen ja pitkäjänteinen oppimistehtävien tekeminen on vaikeaa
- Puuhaa jatkuvasti jotain
- Puhuu paljon ja keskeyttää, esim. kertoo vastauksen ennen kuin opettaja on esittänyt kysymyksen kokonaan
- Vuoron odottaminen on vaikeaa
- Häiriintyy helposti
- Vaikuttaa siltä, että ei kuuntele kun hänelle puhutaan
- Häiritsee muiden oppilaiden työskentelyä, pelleilee, ilveilee
- Fyysinen (esim. töniminen, tavaroiden heitteleminen) tai verbaalinen (esim. loukkaavat ilmaiset, uhmakkuus, haastaminen, epäasiallinen kielenkäyttö) aggressiivisuus muita oppilaita tai opettajaa kohtaan

Opettajan keinoja oppilaiden käyttäytymisen säätelyn tukemiseksi

- **Selkeät odotukset käyttäytymiselle**, jolloin toimintaympäristö ohjaa vahvemmin toivottuun käyttäytymiseen
 - / Käyttäytymisodotukset ovat konkreettisia, esim. ”viittaa kun haluan puheenvuoron”
 - / Käyttäytymisen tukeminen koko koulun yhteinen tehtävä edellyttäen koulun aikuisten yhteistyötä
- Välitön, ensisijaisesti **onnistumisiin keskittyvä palaute**, joka tukee oppilaan halua ja motivaatiota toimia toivotulla tavalla
- **Yleisen tuen keinot**, esim. istumapaikka kaukana häiriötekijöistä, tehtävän pilkkominen pienempiin osiin

Ohjeistus itsenäiseen havainnointiin

Observaatio 1 (ajatteluprosessien havainnointi): Tarkkaile oppilaita opetuksen aikana ja pyri tunnistamaan pysyvätkö he opetuksessa mukana. Millä tavalla yhtäältä osaaminen ja oivallukset tai hämmennys ja ymmärtämisen vaikeudet on havaittavissa oppilaiden kielellisessä tai ei-kielellisessä ilmaisussa?

Observaatio 2 ("checking for understanding"): Havainnoi, miten opettaja oppitunnin aikana tarkistaa ovatko oppilaat ymmärtäneet opittavan asian. Jos oppilailla huomataan vaikeuksia ymmärtää, miten niitä huomioidaan oppimisen ohjauksessa?

Observaatio 3 (käyttäytymisen säätely): Tarkkaile oppilaiden käyttäytymisen säätelyä oppitunnin aikana. Miten se vaihtelee yhden oppitunnin ja erilaisten opetusmenetelmien aikana (esim. opettajajohtoinen osuus, ryhmätyö, itsenäinen työskentely)?

Observaatio 4 (käyttäytymisen säätely): Valitse yhden observaatiotunnin aikana luokasta yksi lapsi, jota seuraat erityisesti. Pohdi havaintojasi suhteessa Video Clubissa opittuihin ja ennakkoon luetussa artikkelissa esitettyihin tietoihin.

Observaatio 5 (käyttäytymisen säätely): Tee havaintoja siitä millä tavalla opettaja ennakoi käyttäytymisen säätelyn kannalta haastavia tilanteita (esim. siirtymät tehtävästä toiseen, ryhmätyöt).

Itsenäinen havainnointi Norssilla 5 x 75 min **xx.xx.2023** mennessä

Video club 7

Kielitietoisuus

Ennakkotehtävät

- Katso seuraavat videot kielitietoisuudesta ja monikielisydestä:
 - / Merilahden koulun kielivideo
<https://www.youtube.com/watch?v=VbEzXcyrzXk>
 - / Kielitietoista opetusta kaikille
<https://www.youtube.com/watch?v=9ZdqjZVRpdk>
 - / Turun normaalikoulun kielitietoinen opetus
<https://www.youtube.com/watch?v=0rfp7wcD18M>
- **Mitä ajatuksia ja tunteita** videot herättivät?
- **Pohdi**, mitä nämä näkökulmat merkitsevät oman opettajuutesi kannalta.